

01600216

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.009.09.2016
P/16/099

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/099 – Bezpieczeństwo i higiena nauczania w szkołach publicznych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Marek Zapolski – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LBI/9/2016 z dnia 8 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Publiczne Gimnazjum Nr 8 im. Księcia Mazowieckiego Janusza w Łomży (dalej: „Gimnazjum”), 18-400 Łomża, ul. Ks. Anny 18
Kierownik jednostki kontrolowanej	Halina Dąbrowska ¹ – dyrektor Publicznego Gimnazjum (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

W roku szkolnym 2015/2016² Gimnazjum w niewystarczającym stopniu zapewniło uczniom bezpieczne i higieniczne warunki nauki³.

Gimnazjalistom nie zorganizowano pracy zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania. Plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych wszystkich (12) zbadanych oddziałów (w obu semestrach), przynajmniej częściowo, nie uwzględniały potrzeby higienicznego rozkładu zajęć w poszczególnych dniach tygodnia. Wprawdzie nauka rozpoczęła się o stałej porze, to jednak zajęcia wymagające zwiększonej koncentracji lokowane były po piątej godzinie lekcyjnej lub scalane w bloki. Nierównomiernie było też obciążenie uczniów zajęciami w ciągu dnia (zarówno pod względem liczby godzin jak i stopnia trudności nauczanych przedmiotów).

Gimnazjalistom zapewniono w zasadzie bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole. Uczniowie mogli korzystać z: biblioteki, stołówki, zespołu urządzeń rekreacyjnych oraz z sal dydaktycznych i pracowni (w dobrym stanie sanitarno-higienicznym i z ergonomicznymi meblami), a pomieszczenia i teren szkolny utrzymywano w wymaganym stanie technicznym. Właściwie też zorganizowano pomoc przedlekarską, jednak dopiero podczas kontroli NIK w apteczkę wyposażono pokój nauczycielski oraz uzupełniono braki w zawartości apteczek w dwóch pracowniach. Uczniom zapewniono ponadto możliwość pozostawiania części podręczników w osobistych szafkach. Badanie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży⁴ (dalej PPIS) wykazało, że plecaki, których ciężar przekracza 10% masy ciała, nosiło 13,4% zbadanych uczniów. Zastrzeżenia dotyczą nieskutecznego zabezpieczenia szkolnych komputerów przed możliwością dostępu uczniów do niepożądanych treści w Internecie.

¹ Od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2017 r.

² Do czasu zakończenia czynności kontrolnych NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Kontrola przeprowadzona przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży w dniach 4 – 5 i 9 maja 2016 r., na zlecenie Delegatury NIK w Białymstoku, na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677), zwanej dalej „ustawą o NIK”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Organizacja pracy uczniów

1.1. W roku szkolnym 2015/2016 w Gimnazjum utworzonych było 14 oddziałów, do których zapisanych było 378 uczniów, w tym 204 spoza obwodu szkolnego. Liczebność oddziałów wynosiła od 23⁵ do 31 uczniów⁶. (dowód: akta kontroli str. 4-8)

1.2. W roku szkolnym 2015/2016 w Gimnazjum obowiązywały dwa plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych, tj. w I i II semestrze nauki. Wprawdzie we wszystkich oddziałach zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia rozpoczynały się o podobnej porze (różnica wynosiła maksymalnie godzinę lekcyjną), to jednak analiza planów zajęć 12 oddziałów⁷ wykazała, że tylko częściowo uwzględniały one zasady higieny pracy umysłowej uczniów⁸. Jedynie w trzech z nich w I semestrze i w dwóch w II semestrze zajęcia z przedmiotów wymagających pracy statycznej i zwiększonej koncentracji (matematyki, fizyki bądź chemii) nie występowały bezpośrednio po sobie. W obu semestrach zajęcia z w-f⁹ odbywały się na szóstej lub siódmej godzinie lekcyjnej, po których ustalono pięciominutowe przerwy przed kolejnymi zajęciami. Długość pozostałych sześciu przerw wynosiła od 10 do 20 minut. (dowód: akta kontroli str. 9-12)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na skonstruowaniu planów zajęć dydaktyczno-wychowawczych z naruszeniem zasady równomiernego obciążania uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia¹⁰ oraz wymogu ustalenia planu z uwzględnieniem zasad ochrony zdrowia i higieny pracy¹¹, gdyż:

- we wszystkich oddziałach obciążenie uczniów było nierównomierne, bowiem w trakcie dnia w klasach II realizowano od czterech do ośmiu godzin nauki, a w klasach I i III od pięciu do ośmiu,
- w I semestrze w dziewięciu z 12 zbadanych oddziałów, a w II semestrze w 10 z nich zajęcia wymagające zwiększonej koncentracji scalano w bloki lub lokowano po piątej godzinie lekcyjnej.

Dyrektor Gimnazjum wyjaśniła, że trudności w układaniu tygodniowych planów wynikały z: małej liczby pracowni przedmiotowych, potrzeby unikania tzw. „okienek”, konieczności tworzenia grup międzyoddziałowych na zajęciach z wychowania fizycznego i wychowania do życia w rodzinie oraz spełnienie oczekiwań uczniów, którzy uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych. Dodała również, że doloży wszelkich starań by plan zajęć w przyszłości był jak najlepszy. (dowód: akta kontroli str. 13-14)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że pięciominutowe przerwy po szóstej i siódmej godzinie lekcyjnej nie były dostosowane do potrzeb uczniów, w szczególności po zajęciach w-f, po których kontynuowana była nauka. Nie zapewniały one uczniom dostatecznego czasu na krótki odpoczynek, zachowanie higieny osobistej, załatwienie potrzeb fizjologicznych, ubranie się, czy przygotowanie się do następnych zajęć.

Dyrektor Gimnazjum wyjaśniła, że: „Przy układaniu planu przewidziano dwie pięciominutowe przerwy międzylekcyjne, ze względu na system sygnałów dzwonka, który jest jednakowy w całym budynku dla Szkoły Podstawowej Nr 9 i Publicznego Gimnazjum Nr 8 im. Księcia Mazowieckiego Janusza I w Łomży. Nie ma możliwości wprowadzenia innej organizacji lekcji oraz przerw tylko dla Gimnazjum. Budynek jest administrowany przez Szkołę Podstawową Nr 9 w Łomży”. (dowód: akta kontroli str. 128-129)

⁵ Dotyczy klasy III a.

⁶ Dotyczy to klas I b i II a.

⁷ Dotyczy klas I a-d, II a-d i III a-d.

⁸ Zalecenia w tym zakresie wydał Główny Inspektorat Sanitarny (zamieszczone zostały na stronie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku pod adresem: <http://www.psse.bialystok.pl>).

⁹ W klasach: I c (w czwartek), II a (w środę), III a (w piątek) i III d (we wtorek).

¹⁰ Zasada wyrażona w § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem MENiS”.

¹¹ Wymóg wynikający z § 10 ust. 3 załącznika Nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.).

Przyjęte w Szkole rozwiązania organizacyjne naruszały zasadę higieny pracy umysłowej i nie uwzględniały fizjologicznego rytmu aktywności oraz wydolności ucznia, a zorganizowane zbyt krótkie przerwy międzylekcyjne nie sprzyjały: regenerowaniu sił, zachowaniu higieny osobistej, czy też przygotowaniu się do kolejnych zajęć.

2. Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w szkole

Na podstawie porozumienia z 23 września 2002 r., Gimnazjum bezpłatnie użytkuje pomieszczenia¹² w budynku Szkoły Podstawowej Nr 9 w Łomży. Gimnazjaliści korzystają też ze stołówek ww. szkoły oraz z hali sportowej i małej sali gimnastycznej, zgodnie z tygodniowym rozkładem zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych obu szkół.

(dowód: akta kontroli str. 15-39)

2.1. Zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt. 2 i 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹³, w Gimnazjum zapewniono uczniom możliwość korzystania z biblioteki (czynnej od poniedziałku do piątku¹⁴) oraz zespołu urządzeń rekreacyjno-sportowych. Nie było natomiast świetlicy szkolnej, gdyż – jak wyjaśniła Dyrektor Gimnazjum – nie zachodziła taka potrzeba. Gimnazjaliści są bowiem mieszkańcami Łomży i po zajęciach udają się do swoich domów, a oczekujący na zajęcia pozalekcyjne mogą korzystać z biblioteki.

(dowód: akta kontroli str. 128-129)

Na terenie szkolnym urządzone było pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej¹⁵ wraz z sześciotorową bieżnią tartanową (wokół boiska). Ponadto dysponowano: małą salą gimnastyczną¹⁶ oraz halą sportową¹⁷. Stan techniczny i zasady korzystania z urządzeń rekreacyjno-sportowych spełniały wymogi bezpieczeństwa, określone w § 7 ust. 2 pkt 2 oraz § 31 ust. 4 i 6 rozporządzenia MENiS: boisko miało równą nawierzchnię, urządzenia, których przemieszczanie się może stanowić zagrożenie dla zdrowia ćwiczących (kosze, bramki) były zamocowane na stałe, a przed wejściem na salę i halę sportową oraz na boisko umieszczono tablice informujące o zasadach bezpiecznego użytkowania (wraz z informacją, że korzystanie z urządzeń jest dopuszczone pod nadzorem osób dorosłych). Uczniom zapewniono szeroki wybór sprzętu sportowego w dobrym stanie użytkowym, w tym różnego typu piłki, rakietki do tenisa i badmintona, skakanki, materace, drabinki, kozły, skrzynie gimnastyczne i sprzęt lekkoatletyczny.

(dowód: akta kontroli str. 40-53)

2.2. Zgodnie z § 7 ust. 1- 4 rozporządzenia MENiS, teren szkoły był ogrodzony¹⁸, właściwie oświetlony, zapewniono równą nawierzchnię dróg i przejść, a otwory kanalizacyjne (studzienki) przykryte były odpowiednimi pokrywkami. Szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły nie prowadziły bezpośrednio na ulice. W części budynku szkolnego zajmowanego przez Gimnazjum spełnione były także wymogi §§ 5 i 16 rozporządzenia MENiS. Drogi ewakuacyjne (wewnątrz budynku) oznaczono w sposób trwały i wyraźny¹⁹, a na korytarzu w widocznych miejscach wywieszono plany ewakuacyjne. Schody wyposażono w balustrady zabezpieczone przed ewentualnym zsuwaniem się po nich. Stopnie schodów wykonano z antypoślizgowej terakoty.

(dowód: akta kontroli str. 40-53)

Zgodnie z wymogiem § 17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów²⁰, w dniu 8 października 2015 r. przeprowadzono praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z budynku szkolnego. Z dokumentacji wynika, że w ewakuacji (trwającej cztery minuty) uczestniczyły 943 osoby, w tym 372 gimnazjalistów. Przebiegła ona sprawnie.

(dowód: akta kontroli str. 54-55)

¹² Wszystkie pomieszczenia zlokalizowane na II piętrze oraz 11 pomieszczeń na I piętrze wraz z towarzyszącą im infrastrukturą techniczną.

¹³ Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm. Ustawa zwana dalej „uso”.

¹⁴ W poniedziałek, wtorek, środę w godzinach od 7⁴⁵ do 15³⁰, czwartek od 7⁴⁵ do 15⁰⁰ i w piątek od 7⁴⁵ do 14³⁰.

¹⁵ Boisko było ogólnodostępne – nie zostało wydzielone w sposób utrudniający dostęp. W godzinach pracy szkoły było pod kontrolą nauczycieli w-f, a po godzinach teren szkolny był dozorowany.

¹⁶ Urządzona w patio kompleksu budynków szkolnych.

¹⁷ Obiekty sportowe użytkowane były wspólnie przez uczniów z Publicznego Gimnazjum Nr 8 i Szkoły Podstawowej Nr 9 w Łomży.

¹⁸ Stan ogrodzenia nie budził zastrzeżeń.

¹⁹ Typowe piktogramy, tj. „strzałki kierunkowe” oraz oznaczenia „wyjście ewakuacyjne”.

²⁰ Dz. U. Nr 109, poz. 719.

- 2.3. Zgodnie z § 8 rozporządzenia MENiS, w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniono ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej, a urządzenia znajdujące się w tych pomieszczeniach były czyste i sprawne technicznie. (dowód: akta kontroli str.40-53)
- 2.4. Kontrola PPIS – którą objęto 268 stanowisk pracy gimnazjalistów (70,9% ogółu uczących się) – wykazała, że stan techniczny mebli w pracowniach był dobry oraz dostosowany do wymogów ergonomii. Wykorzystywane wyposażenie posiadało stosowne atesty lub certyfikaty. (dowód: akta kontroli str. 56-59, 130)
- 2.5. Zajęcia prowadzono w 19 pomieszczeniach, w tym: w sześciu przeznaczonych do zajęć grupowych (o powierzchni od 36,03 m² do 50,46 m²), dwóch pracowniach (chemicznej i fizycznej) oraz w 11 przedmiotowych salach lekcyjnych (o powierzchni od 60,47 m² do 100,90 m²), co zapewniało odpowiednie warunki nauki (średnio na jednego ucznia²¹ przypadało nie mniej niż 2 m² powierzchni użytkowej). We wszystkich pomieszczeniach zapewniono oświetlenie naturalne i sztuczne, wietrzenie grawitacyjne oraz centralne ogrzewanie. Uwag do stanu sanitarno-higienicznego sal lekcyjnych nie zgłosiła Inspekcja Sanitarna. (dowód: akta kontroli str. 60)
- 2.6. Na mocy art. 67a ust. 1 uso i § 10 ust. 2 rozporządzenia MENiS, gimnazjalistom²² zapewniono możliwość korzystania ze stołówki szkolnej, urządzonej przez Szkołę Podstawową nr 9 w Łomży (w tym samym budynku). Gorące posiłki przygotowywane były w kuchni szkolnej, a młodzież mogła je spożywać na dwóch 20-minutowych przerwach. PPIS nie zgłosiła uwag do bezpieczeństwa żywności, prawidłowości żywienia oraz stanu sanitarnego zarówno zaplecza kuchennego, jak i stołówki szkolnej. (dowód: akta kontroli str. 56-59, 61, 130)
- 2.7. Kontrola warunków sanitarno-higienicznych Gimnazjum przeprowadzona przez PPIS nie wykazała nieprawidłowości. (dowód: akta kontroli str. 56-59, 130)
- 2.8. Gimnazjalistom zapewniono możliwość pozostawienia odzieży wierzchniej w szatni, zlokalizowanej w podpiwniczeniu budynku. W trzech pomieszczeniach (przydzielonych poszczególnym rocznikom²³) znajdowały się moduły składające się z indywidualnych (zamykanych) szafek metalowych do przechowywania rzeczy osobistych. „Właściciel” szafki miał nieograniczony dostęp do pozostawionych tam rzeczy. (dowód: akta kontroli str. 48-49)
- 2.10. Wszystkim gimnazjalistom zapewniono możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych w indywidualnych szafkach (w szatni szkolnej). Korzystanie z tych szafek było bezpłatne. (dowód: akta kontroli str. 48-49)
- 2.11. Kontrola PPIS w zakresie obciążenia gimnazjalistów ciężarem tornistrów lub plecaków, obejmująca 268 z nich wykazała, że u 232 (86,6%) relacja ciężaru tornistra do wagi ciała nie przekraczała 10% masy ciała ucznia, a u 36 mieściła się w granicach od 10% do 15%. (dowód: akta kontroli str. 56-59, 130)
- 2.12. Gimnazjaliści nie mieli dostępu do sieci Wi-Fi²⁴, a zgodnie z § 41 pkt 11 Statutu Publicznego Gimnazjum Nr 8, wprowadzono zakaz używania telefonów komórkowych w trakcie lekcji oraz możliwość korzystania z nich po zakończonych zajęciach. Do dyspozycji uczniów było 21 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu (17 w pracowni komputerowej i cztery w bibliotece). Do 23 maja 2016 r. nie podjęto skutecznych działań w celu zapewnienia ochrony uczniów przed dostępem w Internecie do treści, które mogły stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju²⁵, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. (dowód: akta kontroli str. 62-74)
- 2.13. Stosownie do art. 67 ust. 1 pkt 4 uso, w Gimnazjum zorganizowano pomoc przedlekarską. W tym celu zawarto porozumienie na podstawie, którego pielęgniarka

²¹ Liczebność oddziałów wynosiła od 23 uczniów do 31.

²² W roku szkolnym 2015/2016 ze stołówki korzystało 44 gimnazjalistów, co stanowiło 11,6% ogółu.

²³ Kolor szafek w klasach I – zielony, w klasach II – niebieski i w klasach III – czerwony.

²⁴ Z możliwości tej korzystali pracownicy Gimnazjum, a hasła dostępowe były okresowo zmieniane.

²⁵ Na komputerach w Gimnazjum zainstalowany jest program „Cenzor”.

z Zakładu POZ w Łomży²⁶ obsługiwała gimnazjalistów we wtorek i w piątek, w godzinach od 8⁰⁰ do 15³⁵, w gabinecie profilaktyki zdrowotnej (wspólnym ze Szkołą Podstawową Nr 9 w Łomży). Dyrektor Gimnazjum wyjaśniła, że podczas nieobecności pielęgniarka jest w stałym kontakcie telefonicznym, a w przypadkach nagłych zachorowań lub powstania urazów – pomocy udziela pielęgniarka ze Szkoły Podstawowej Nr 9 w Łomży, która przebywa w gabinecie od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 15³⁵.

(dowód: akta kontroli str. 75-76)

Zgodnie z § 21 rozporządzenia MENiS, wszyscy nauczyciele szkoły zostali przeszkoleni z udzielania pierwszej pomocy w ramach szkolenia bhp. Dodatkowo czterech z sześciu nauczycieli w-f odbyło odrębne szkolenie²⁷ w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 86-100)

Wymienione w § 20 rozporządzenia MENiS pomieszczenia Gimnazjum, z wyjątkiem pokoju nauczycielskiego, wyposażono w apteczki zawierające środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy (z ważnym terminem przydatności do użycia). Jednak dwie (z czterech) apteczek nie zawierały kompletu wymaganych środków, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. Braki uzupełniono w trakcie niniejszej kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 77-85)

2.14. W Gimnazjum prowadzono rejestr wypadków uczniów, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia MENiS. Do 14 kwietnia 2016 r. odnotowano w nim siedem zdarzeń, które wystąpiły w roku szkolnym 2015/2016. Okoliczności wypadku (każdorazowo) badał zespół powołany przez Dyrektora²⁸, który sporządzał protokół powypadkowy, zgodnie z wzorem określonym w załączniku Nr 1 do rozporządzenia MENiS. W każdym przypadku pierwszej pomocy poszkodowanemu udzieliła pielęgniarka szkolna, a następnie sprowadzono pomoc medyczną. O wypadkach zawiadomiono podmioty wskazane w § 41 rozporządzenia MENiS. We wszystkich przypadkach wskazano środki zapobiegawcze, a na posiedzeniach Rady Pedagogicznej²⁹ Dyrektor omówiła kwestie związane z wypadkami.

(dowód: akta kontroli str. 101-124)

2.15. Stosownie do § 3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, Dyrektor Gimnazjum wraz ze społecznym inspektorem pracy i konserwatorem, na początku pierwszego oraz przed drugim semestrem roku szkolnego 2015/2016, przeprowadzili kontrole zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków w szkole, które nie wykazały nieprawidłowości. Z ww. czynności sporządzone zostały protokoły, które przekazano organowi prowadzącemu.

(dowód: akta kontroli str. 125-126)

2.16. W roku szkolnym 2015/2016³⁰ nie było kontroli dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, poza obowiązkowymi kontrolami stanu technicznego budynku i urządzeń, wynikającymi z prawa budowlanego oraz kontrolą PPIS (zleconą przez NIK).

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pokoju nauczycielskiego nie wyposażono w apteczkę pierwszej pomocy, a w apteczkach będących w pracowni fizycznej i pracowni chemicznej³¹ brakowało części niezbędnego wyposażenia, co stanowiło naruszenie § 20 rozporządzenia MENiS. W trakcie kontroli, pokój nauczycielski wyposażono w apteczkę pierwszej pomocy oraz uzupełniono braki w wyposażeniu apteczek ww. pracowni. (dowód: akta kontroli str. 84)
2. Uczniów nie zabezpieczono skutecznie przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w Internecie udostępnionym w szkole.

²⁶ Porozumienie zawarte 18 września 2015 r. między Dyrektorem Gimnazjum a Zakładem Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Łomży.

²⁷ Trzech nauczycieli w-f odbyło 16-godzinne szkolenie zorganizowane przez Polski Czerwony Krzyż, a jeden czterogodzinne szkolenie zorganizowane przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży.

²⁸ Zarządzenie nr 5/3/2015 z dnia 1 września 2015 r. w sprawie powołania członków Zespołu Powypadkowego.

²⁹ Posiedzenie Rady Pedagogicznej Gimnazjum w dniu 11 kwietnia 2016 r.

³⁰ Do 15 kwietnia 2016 r. (tj. do rozpoczęcia kontroli NIK).

³¹ W apteczce pierwszej pomocy znajdującej się w pracowni fizycznej brak było: instrukcji udzielania pierwszej pomocy, plastrów, chusty trójkątnej, koca termoizolacyjnego, rękawiczek lateksowych, maseczki do sztucznego oddychania, a w apteczce pracowni chemicznej – koca termoizolacyjnego.

Ocena częściowa

Weryfikacja siedmiu (33,3%) komputerów szkolnych wykazała bowiem, że zainstalowany na nich program „Cenzor” nie w pełni blokował dostęp do niepożądanych treści. Naruszono w ten sposób art. 4a u.s.o.

Dyrektor Gimnazjum wyjaśniła, że komputery uczniowskie w pracowni komputerowej i bibliotece są zabezpieczone przed pobieraniem nieodpowiednich treści z Internetu za pomocą oprogramowania „Cenzor”, który jest aktualizowany co roku. Uczniowie korzystają z komputerów pod opieką nauczycieli, którzy są odpowiedzialni za właściwe korzystanie z zasobów Internetu. Producent programu „Cenzor” zapewniał o jego skuteczności. Przy instalacji programu „Cenzor” sprawdzono skuteczność blokowania niektórych stron z niepożądanymi treściami. (dowód: akta kontroli str. 128-129)

Gimnazjalistom co do zasady zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole. Umożliwiono im korzystanie z biblioteki, stołówki, zespołu urządzeń rekreacyjnych oraz pracowni przedmiotowych wyposażonych w ergonomiczne meble szkolne. Właściwie też zorganizowano pomoc przedlekarską, chociaż pokój nauczycielski dopiero podczas kontroli NIK wyposażono w apteczkę pierwszej pomocy oraz uzupełniono braki w zawartości apteczek w pracowniach: fizycznej i chemicznej. Nieskutecznie zabezpieczono też komputery szkolne przed dostępem uczniów do niepożądanych treści w Internecie.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Opracowywanie planu zajęć dostosowanego do zasad higieny pracy umysłowej oraz zapewniającego równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.
2. Skuteczne zabezpieczenie komputerów udostępnianych uczniom przed dostępem do niepożądanych treści w Internecie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi i
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 3 czerwca 2016 r.

Kontroler
Marek Zapolski
doradca ekonomiczny

podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Robert Skwarko

podpis